

آیا هدف از کار کردن فقط و فقط پول در آوردن است؟

من کار می‌کنم چون باید کار کنم

سیک کار و شغل

بود. به رغم مخالفت والدینم در یک شرکت خصوصی کار پیدا کردم و حالا هم درس می‌خوانم، هم کار می‌کنم. اولین حقوقم را که گرفتم خانواده را شام بیرون میهمان کردم و به قدری از این کار احساس لذت و غرور می‌کردم که وصف‌شدنی نیست. کار کردن سواى استقلال اقتصادى، به آدم احساس شخصیت و هویت مى‌دهد. من تعجب می‌کنم جوانانی را می‌بینم که دانشگاه و سرپزای رفته‌اند اما هنوز دست‌شان توى جیب والدین‌شان است. درست است که کار کم پیدا می‌شود، اما همه دنبال کار بی‌در دسر هستند، وگرنه می‌توان با یابین آوردن توقع، کارهای زیادی پیدا کرد و برای خود و جامعه مفید بود.

پدرم فرزندانش را به کار کردن عادت داد

احمد سعیدی، معلم

تایستان‌ها که مدرسه تعطیل می‌شد، پدرم اجازه نمی‌داد حتی یک روز بیکار بمانیم، البته نه اینکه اجازه تفریح و استراحت ندهد، نه، ولی برای‌مان کاری دست و پا می‌کرد تا اول‌آسر گرم شویم، ثانیاً کاری یاد بگیریم و مفید باشیم، ثالثاً وقت خود را به بطالت نگذرانیم، بعدها که بزرگ شدم و برای خودم

احساس می‌کردم سرباز خانواده هستم

نیلوفر صادقی، کارمند یک شرکت خصوصی

در تمام دورانی که در دانشگاه درس می‌خواندم، هزینه تحصیل و مخارج شخصی‌ام بر عهده خانواده بود. می‌دیدم که پدرم هر روز صبح اول وقت از خانه می‌زند بیرون، دوشیفت کار می‌کند و بعضی وقت‌ها تا پاسی از شب سر کار است، البته وضع مالی خوبی داشتیم و من هر چه می‌خواستم تأمین می‌شد، اما یک چیز همیشه مرا آزار می‌داد: احساس می‌کردم سرباز خانواده هستم و مثل یک موجود بی‌معرف و وقتی نتیجه تلاش دیگران استفاده و بلکه سوءاستفاده می‌کنم، دوست داشتم کار کنم و مخارج تحصیل را خودم تأمین کنم، اما هر وقت موضوع را با پدرم در میان می‌گذاشتم، می‌گفت دخترتم فکر و ذکرت درس خواندن باشد، مگر کم و کنسری داری؟ وقتی لیسانس را گرفتم بلافاصله فوق‌لیسانس شدم و با توجه به هزینه سنگین دانشگاه آزاد به اولین چیزی که فکر کردم، کار کردن

نسیم‌زندگی

جلوه‌هایی از اسیره امیرالمؤمنین ^(ع) در عرصه کار و تلاش

حکمرانی عادل، جنگاوری بی‌بدیل، کشاورزی نمونه

عالمی توانا و معلمی ارجمند

علی(ع) در عرصه فرهنگی و آموزش و پرورش، عالمی توانا و معلمی ارجمند بود. در مورد گستره دانش آن حضرت آمده آن که از کار و تلاش کوتاهی ورزد، به اندوه و غم دچار می‌آید.» آن حضرت یک عنوان اسوه و الگوی عملی، هیچ گاه فرصت‌ها را از دست نمی‌داد و به‌بهترین صورت ممکن، از اوقات عمر گرانبهایش در راه رضایت الهی بهره می‌گرفت. در این باره آمده است که ایشان هر گاه از کار جهاد فارغ می‌شد و عنوان اسوه و الگوی عملی، هیچ مردم و قضاوت در میان آنان مشغول می‌شد. هر گاه از این کار هم فارغ می‌شد، در باغی که داشت، سرگرم کار می‌شد و در همان حال، به یاد خدا و در حال ذکر بود، بنابراین امام علی(ع) کار را جوهر ایمان می‌شمرد و بر اصالت کار تأکید و در همان حال، به یاد خدا و در حال ذکر بود، بنابراین امام علی(ع) کار را جوهر ایمان می‌شمرد و بر اصالت کار تأکید فراوان داشت. ایشان کار را در جهات متفاوت در زندگی شخصی خویش به کار می‌بست و در مشاغل گوناگون حضوری فعال داشت.

هم عالمی تمام‌عیار بود و هم بیناتگذار برخی علوم اسلامی و هم معلمی دلسوز و دانا که این همه از زرف‌نگری و فضیلت والای علمی ایشان برمی‌خاست.
بهترین و داناترین در امر قضاوت
یکی دیگر از شغل‌هایی که امام علی(ع) تصدی آن را بر عهده داشت، قضاوت بود. در اسلام، قضاوت از مشکل‌ترین و حساس‌ترین مسائلی است. صاحب این شغل علاوه بر پارسی‌ای باید از دانش وسیعی برخوردار باشد. پیامبر گرامی اسلام(ص) قضاوت را برزنده علی(ع) می‌دانست و می‌فرمود: «بهترین، داناترین و ماهرترین شما در امر قضاوت، علی(ع) است.» علی(ع) با دانش و تقوای خویش، در زمان پیامبر اکرم(ص)، زمان خلفا و هنگام خلافت خود، به قضاوت‌های حقوقی میان مردم می‌پرداخت. شخصیت قضایی حضرت، همواره مورد توجه مردم، تاریخ‌نگاران و

سیک زندگی

سیک زندگی۸۸۶۹۴۷۱

راهنما

فرهنگ کار و تلاش در کلام معظم رهبری

اگر وجدان دارید، سرهم‌بندی نکنید

بسیار مهم است، مثلاً وقتی ساعت ۸ کاری قرار گذاشتیم، اینکه ۸:۱۰ یا ۸:۲۰ یا پیش از ظهر برویم، با اینکه سر ساعت ۸ آنجا حاضر شویم، یکی و تأثیرش یکسان است؟ وجدان کاری هم، جزئی از فرهنگ عمومی است که بسیار پسندیده است. وجدان کاری، یعنی افراد یک جامعه، خود را در قبال آن کاری که پذیرفته‌اند متعهد بدانند و نوعی احساس وجدان نسبت به آن داشته باشند و سرهم‌بندی و رفع تکلیف نکنند و آن کار را به صورت کامل انجام دهند. اینها از جمله خلقیات یک ملت است که تأثیرش در زندگی و سرنوشت آنها خیلی زیاد است. ۰۴۱۹/۱۳۷۴

روحیه کار را جایگزین مدرک طلبی کنید

باید نوجوانان را با روحیه کار، استقلال و علم‌طلبی، پرورش دهید، نه با روحیه مدرک‌طلبی. مدرک چیست؟ مدرک به این عنوان که نشان دهد فردی دارای این معلومات است، خوب است، اما نمی‌تواند منشأ اثری شود. آنچه مهم است، علم است. علم و کار، برای جامعه لازم است. همه مردم و مسئولان بدانند، اینکه من عرض کردم «وجدان کاری»، یک تعارف نیست. باید برنامه‌ریزی کنند.

«وجدان کاری» باید فرهنگ عمومی مردم شود. باید اگر کسی کاری انجام می‌دهد، فکر کند که یک نفر بالای سرش ایستاده است، حتی اگر تنها، در اتاق خلوت باشد. کار باید کامل، محکم، قوی، ابتکاری و همراه با نیاز

کار را به بهترین وجه انجام دهید

در اسلام که، عبادت و ارزش شمرده شده است، لازم‌هاش این است که هر کس کاری را

قبول کرد و تعهد نمود، آن را به بهترین وجهی انجام دهد. این حرف، سر کلاس درس و پای خط تولید و داخل مزرعه و پای چرخ خیاطی می‌شوند ما به خاطر کار از خانه بیرون بیاییم، کارمان را خود به‌خانه ببریم. در مورد کارمان با دیگران صحبت کنیم و تعالی‌به‌بارنتسنگی نداشته باشیم. این صحیح است که اگر پول نمی‌گرفتم کار نمی‌کردیم، اما دلیل اصلی ما برای تن‌دادن به کاری که انجام می‌دهیم پول نیست و در کل، از کار به بهترین شکل انجام خواهد یافت. این، اگر چیزی است که کلید مشکلات کشور است. اگر شما فلان جنس را می‌خرید و به منزل می‌برید و مشاهده می‌کنید که بعد از مدت کوتاهی خراب شد و کاری که روی آن شده، کار درستی نبوده است، یعنی بی‌اعتمادی به کاری که انجام می‌شود در صورت وجود وجدان کاری، این دیگر بر خواهد افتاد. کسی فرزند خود را به مدرسه فرستد و نداند که او در مدرسه تبدیل به چه چیزی و چگونه عصری خواهد شد، این دیگر نخواهد بود. وقتی همه کنندگان کار، با احساس وجدان کاری به کار پرداختند و فهمیدند در حالی که کار را می‌کنند، اگر صاحب کار هم نیست، اما خداوند متعال حاضر و ناظر است، کرام الکاتبین حاضرند و ملائکه مقرب الهی نگاه می‌کنند، هر دقتی که برای بهبود کار نبشود، مورد تحسین کرام الکاتبین خواهد بود و در چیزها، در محاسبات بشری ما به حساب نمی‌آید و غالباً نمی‌بینیم. فغلت می‌کنیم و بدان توجه نداریم، اما در حساب خدا که این حرف‌ها نیست. ۰۲/۱۰/۱۳۷۶

سرهم‌بندی و رفع تکلیف نکنید

وجدانِ کاری و وقت‌شناسی در یک جامعه،

رزمنده و فرماندهی تمام‌عیار

اندیشمندان بوده و در این باره کتاب‌های زیادی نوشته شده است.

مشاور و گره‌گشای مشکلات

از دیگر مسئولیت‌های حضرت، رازینی بود. او هم با دیگران به مشورت می‌نشست و هم در رازین‌ها از دانش و بینش خود به دیگران کمک می‌رساند. «گسترش اسلام و حفظ کیان مسلمانان، هدف بزرگ امام علی(ع) بود، از این رو و گر چه وی خود را وصی مخصوص پیامبر(ص) می‌دانست و شایستگی و برتری او بر دیگران محرز بود، هر وقت گرهی در کار خلافت می‌افتاد، با فکسر نافذ و نظر بلند خود، آن را می‌گشود. به این جهت می‌بینیم که امام علی(ع) در دوران خلیفه دوم نیز مشاور و گره‌گشای بسیاری از مشکلات سیاسی، علمی و اجتماعی او بود.

رزمنده و فرماندهی تمام‌عیار
حضرت، رزمنده و فرمانده نظامی نیز بود. به گواهی تاریخ، امام علی(ع) در بیش‌تر غزوه‌های زمان پیامبر اکرم(ص) نقشی فعال داشت و یکی از فرماندهان و طراحان نظامی لشکر اسلام بود. هیچ‌گاه در جنگ‌ها پشت به دشمن نکرد و زره‌ی، پشت نداشت. در بیشتر جنگ‌ها به عنوان رزمنده و فرماندهی تمام‌عیار، شجاع و باهوش شرکت می‌کرد.

یک کشاورز نمونه

امام علی(ع) در کنار کارهایی چون تعلیم و تعلم، قضاوت و حضور در میدان جنگ، به کارهای اقتصادی نیز اهمیت می‌داد و یک کشاورز نمونه بود. در احیای زمین‌ها می‌کوشید و دیگران را نیز به کاشتن بذرها و درخت‌ها تشویق می‌کرد. در روایتی آمده است، مردی نزد حضرت علی(ع) یک «وُتُق» خرما دید، پرسید: مقصود از گردآوری این همه هسته خرما چیست؟ فرمود: همه آنها به آذن الهی درخت خرما خواهند شد. راوی می‌گوید که امام آن هسته‌ها را کاشت و نخلستانی پدید آمد و آن را وقف کرد.

درد
یک دانشجوی شاغل: من تعجب می‌کنم جوانانی را می‌بینم که دانشگاه و سرپزای رفته‌اند اما هنوز دست‌شان توی جیب والدین‌شان است. درست است که کار کم پیدا می‌شود، اما همه دنبال کاری بی‌در دسر هستند، وگرنه می‌توان با یابین آوردن توقع، کارهای زیادی پیدا کرد و برای خود و جامعه مفید بود

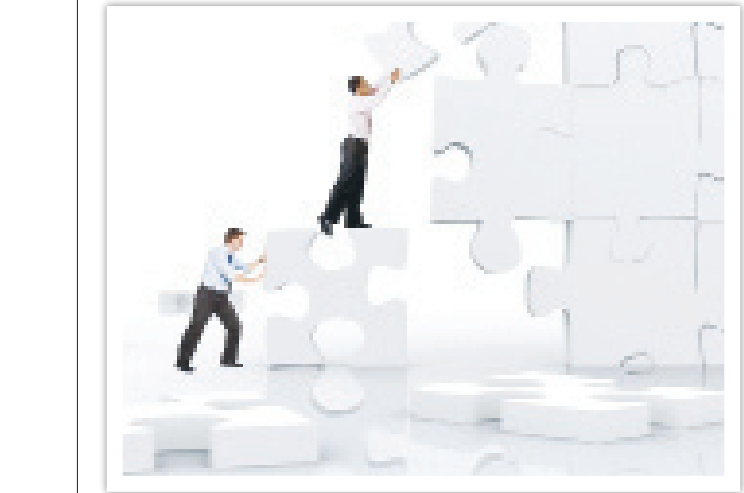
کار می‌کنیم برای گذران زندگی. درست است، اما همین و بس؟ البته که نه. وقتی از افرادی که خود را در کارشان غرق کرده‌اند، بپرسم چرا چنین می‌کنید، تقریباً هیچ‌گاه پول به عنوان اولین عامل مطرح نمی‌شود. فهرست دلایل غیر پولی افراد برای انجام کارشان بلندبالا و شنیدنی است. بری روز شاز در کتاب خود با عنوان «چرا کار می‌کنیم؟» به نکات جالبی درباره اهداف و انگیزه‌های کار کردن پرداخته است کتاب او با ترجمه سیدشمس‌الدین میرالطالبی توسط وب‌سایت ترجمان منتشر شده است. در گزیده‌ای از این کتاب به نقل از ترجمان آمده است: «کارگران راضی خود را وقف کارشان می‌کنند. آنها خود را در کار غرق می‌کنند، البته نه تمام مدت، ولی اغلب به حدی که کاملاً چشمگیر است. کارگران راضی با کارشان به چالش کشیده می‌شوند. کارشان را به این دلیل انجام می‌دهند که احساس مسئول بودن برایشان به همراه دارد. کار روزانه تا حدودی به آنها استقلال و آزادی عمل می‌دهد و آنها از آن اختیار و آزادی عمل برای رسیدن به استادی یا خبرگی بهره می‌برند. چیزهای جدیدی که یساذ می‌گیرند، باعث رشد فردی و حرفه‌ای آنها می‌شود. این افراد کارشان را به این دلیل انجام می‌دهند که آن را فرصتی برای مشارکت اجتماعی تلقی می‌کنند. آنها بسیاری از وظایفشان را به مثابه جزئی از یک گروه انجام می‌دهند و حتی وقتی به تنهایی کار می‌کنند، در خلال سکوت کاری، فرصت‌های بسیاری برای تعاملات اجتماعی دارند. نهایتاً این افراد از کارشان راضی هستند، زیرا احساس می‌کنند آنچه انجام می‌دهند برایشان معنادار است. کار آنها احتمالاً تغییر می‌دهند، باعث بهتر شدن زندگی دیگران می‌شود و حتی ممکن است دیگر گونی اساسی زندگی انسان‌ها را در پی داشته باشد.

البته مشاغل کمی تمام این ویژگی‌ها را یکجا دارند و فکر می‌کنم هیچ شغلی وجود ندارد که تمام این ویژگی‌ها را به صورت دائمی داشته باشد، اما ویژگی‌هایی از این دست باعث می‌شوند ما به خاطر کار از خانه بیرون بیاییم، کارمان را خود به خانه ببریم. در مورد کارمان با دیگران صحبت کنیم و تعالی‌به‌بارنتسنگی نداشته باشیم. این صحیح است که اگر پول نمی‌گرفتم کار نمی‌کردیم، اما دلیل اصلی ما برای تن‌دادن به کاری که انجام می‌دهیم پول نیست و در کل، از

کار به بهترین شکل انجام خواهد یافت. این، اگر چیزی است که کلید مشکلات کشور است. اگر شما فلان جنس را می‌خرید و به منزل می‌برید و مشاهده می‌کنید که بعد از مدت کوتاهی خراب شد و کاری که روی آن شده، کار درستی نبوده است، یعنی بی‌اعتمادی به کاری که انجام می‌شود در صورت وجود وجدان کاری، این دیگر بر خواهد افتاد. کسی فرزند خود را به مدرسه فرستد و نداند که او در مدرسه تبدیل به چه چیزی و چگونه عصری خواهد شد، این دیگر نخواهد بود. وقتی همه کنندگان کار، با احساس وجدان کاری به کار پرداختند و فهمیدند در حالی که کار را می‌کنند، اگر صاحب کار هم نیست، اما خداوند متعال حاضر و ناظر است، کرام الکاتبین حاضرند و ملائکه مقرب الهی نگاه می‌کنند، هر دقتی که برای بهبود کار نبشود، مورد تحسین کرام الکاتبین خواهد بود و در چیزها، در محاسبات بشری ما به حساب نمی‌آید و غالباً نمی‌بینیم. فغلت می‌کنیم و بدان توجه نداریم، اما در حساب خدا که این حرف‌ها نیست. ۰۲/۱۰/۱۳۷۶

چرا کار می‌کنیم؟

چرا کار می‌کنیم؟ چرا به جای اینکه زندگی‌مان را مدام سرشار از ماجراجویی‌های هیجان‌انگیز کنیم، هر روز صبح خود را از رختخواب بیرون می‌کشیم؟ چه سؤال احمقانه‌ای. خب ما

فرهنگ کار و تلاش در کلام معظم رهبری

اگر وجدان دارید، سرهم‌بندی نکنید

بسیار مهم است، مثلاً وقتی ساعت ۸ کاری قرار گذاشتیم، اینکه ۸:۱۰ یا ۸:۲۰ یا پیش از ظهر برویم، با اینکه سر ساعت ۸ آنجا حاضر شویم، یکی و تأثیرش یکسان است؟ وجدان کاری هم، جزئی از فرهنگ عمومی است که بسیار پسندیده است. وجدان کاری، یعنی افراد یک جامعه، خود را در قبال آن کاری که پذیرفته‌اند متعهد بدانند و نوعی احساس وجدان نسبت به آن داشته باشند و سرهم‌بندی و رفع تکلیف نکنند و آن کار را به صورت کامل انجام دهند. اینها از جمله خلقیات یک ملت است که تأثیرش در زندگی و سرنوشت آنها خیلی زیاد است. ۰۴۱۹/۱۳۷۴

روحیه کار را جایگزین مدرک طلبی کنید

باید نوجوانان را با روحیه کار، استقلال و علم‌طلبی، پرورش دهید، نه با روحیه مدرک‌طلبی. مدرک چیست؟ مدرک به این عنوان که نشان دهد فردی دارای این معلومات است، خوب است، اما نمی‌تواند منشأ اثری شود. آنچه مهم است، علم است. علم و کار، برای جامعه لازم است. همه مردم و مسئولان بدانند، اینکه من عرض کردم «وجدان کاری»، یک تعارف نیست. باید برنامه‌ریزی کنند.

«وجدان کاری» باید فرهنگ عمومی مردم شود. باید اگر کسی کاری انجام می‌دهد، فکر کند که یک نفر بالای سرش ایستاده است، حتی اگر تنها، در اتاق خلوت باشد. کار باید کامل، محکم، قوی، ابتکاری و همراه با نیاز

کار را به بهترین وجه انجام دهید

در اسلام که، عبادت و ارزش شمرده شده است، لازم‌هاش این است که هر کس کاری را

قبول کرد و تعهد نمود، آن را به بهترین وجهی انجام دهد. این حرف، سر کلاس درس و پای خط تولید و داخل مزرعه و پای چرخ خیاطی می‌شوند ما به خاطر کار از خانه بیرون بیاییم، کارمان را خود به خانه ببریم. در مورد کارمان با دیگران صحبت کنیم و تعالی‌به‌بارنتسنگی نداشته باشیم. این صحیح است که اگر پول نمی‌گرفتم کار نمی‌کردیم، اما دلیل اصلی ما برای تن‌دادن به کاری که انجام می‌دهیم پول نیست و در کل، از کار به بهترین شکل انجام خواهد یافت. این، اگر چیزی است که کلید مشکلات کشور است. اگر شما فلان جنس را می‌خرید و به منزل می‌برید و مشاهده می‌کنید که بعد از مدت کوتاهی خراب شد و کاری که روی آن شده، کار درستی نبوده است، یعنی بی‌اعتمادی به کاری که انجام می‌شود در صورت وجود وجدان کاری، این دیگر بر خواهد افتاد. کسی فرزند خود را به مدرسه فرستد و نداند که او در مدرسه تبدیل به چه چیزی و چگونه عصری خواهد شد، این دیگر نخواهد بود. وقتی همه کنندگان کار، با احساس وجدان کاری به کار پرداختند و فهمیدند در حالی که کار را می‌کنند، اگر صاحب کار هم نیست، اما خداوند متعال حاضر و ناظر است، کرام الکاتبین حاضرند و ملائکه مقرب الهی نگاه می‌کنند، هر دقتی که برای بهبود کار نبشود، مورد تحسین کرام الکاتبین خواهد بود و در چیزها، در محاسبات بشری ما به حساب نمی‌آید و غالباً نمی‌بینیم. فغلت می‌کنیم و بدان توجه نداریم، اما در حساب خدا که این حرف‌ها نیست. ۰۲/۱۰/۱۳۷۶

سرهم‌بندی و رفع تکلیف نکنید
وجدانِ کاری و وقت‌شناسی در یک جامعه،

رزمنده و فرماندهی تمام‌عیار

حضرت، رزمنده و فرمانده نظامی نیز بود. به گواهی تاریخ، امام علی(ع) در بیش‌تر غزوه‌های زمان پیامبر اکرم(ص) نقشی فعال داشت و یکی از فرماندهان و طراحان نظامی لشکر اسلام بود. هیچ‌گاه در جنگ‌ها پشت به دشمن نکرد و زره‌ی، پشت نداشت. در بیشتر جنگ‌ها به عنوان رزمنده و فرماندهی تمام‌عیار، شجاع و باهوش شرکت می‌کرد.

یک کشاورز نمونه

امام علی(ع) در کنار کارهایی چون تعلیم و تعلم، قضاوت و حضور در میدان جنگ، به کارهای اقتصادی نیز اهمیت می‌داد و یک کشاورز نمونه بود. در احیای زمین‌ها می‌کوشید و دیگران را نیز به کاشتن بذرها و درخت‌ها تشویق می‌کرد. در روایتی آمده است، مردی نزد حضرت علی(ع) یک «وُتُق» خرما دید، پرسید: مقصود از گردآوری این همه هسته خرما چیست؟ فرمود: همه آنها به آذن الهی درخت خرما خواهند شد. راوی می‌گوید که امام آن هسته‌ها را کاشت و نخلستانی پدید آمد و آن را وقف کرد.

رزمنده و فرماندهی تمام‌عیار

حضرت، رزمنده و فرمانده نظامی نیز بود. به گواهی تاریخ، امام علی(ع) در بیش‌تر غزوه‌های زمان پیامبر اکرم(ص) نقشی فعال داشت و یکی از فرماندهان و طراحان نظامی لشکر اسلام بود. هیچ‌گاه در جنگ‌ها پشت به دشمن نکرد و زره‌ی، پشت نداشت. در بیشتر جنگ‌ها به عنوان رزمنده و فرماندهی تمام‌عیار، شجاع و باهوش شرکت می‌کرد.

امام علی(ع) در کنار کارهایی چون تعلیم و تعلم، قضاوت و حضور در میدان جنگ، به کارهای اقتصادی نیز اهمیت می‌داد و یک کشاورز نمونه بود. در احیای زمین‌ها می‌کوشید و دیگران را نیز به کاشتن بذرها و درخت‌ها تشویق می‌کرد. در روایتی آمده است، مردی نزد حضرت علی(ع) یک «وُتُق» خرما دید، پرسید: مقصود از گردآوری این همه هسته خرما چیست؟ فرمود: همه آنها به آذن الهی درخت خرما خواهند شد. راوی می‌گوید که امام آن هسته‌ها را کاشت و نخلستانی پدید آمد و آن را وقف کرد.

امام علی(ع) در کنار کارهایی چون تعلیم و تعلم، قضاوت و حضور در میدان جنگ، به کارهای اقتصادی نیز اهمیت می‌داد و یک کشاورز نمونه بود. در احیای زمین‌ها می‌کوشید و دیگران را نیز به کاشتن بذرها و درخت‌ها تشویق می‌کرد. در روایتی آمده است، مردی نزد حضرت علی(ع) یک «وُتُق» خرما دید، پرسید: مقصود از گردآوری این همه هسته خرما چیست؟ فرمود: همه آنها به آذن الهی درخت خرما خواهند شد. راوی می‌گوید که امام آن هسته‌ها را کاشت و نخلستانی پدید آمد و آن را وقف کرد.